

Technická univerzita v Košiciach, Fakulta BERG
HODNOTENIE HABILITAČNEJ PRÁCE
POSUDOK OPONENTA PRÁCE

Názov práce: **Identifikácia a vizualizácia turisticky nedostupného historického montánneho podzemia južnej časti Ďumbierskych Tatier**
Autor: **PaedDr. Pavel Hronček, PhD.**
Štúd. program: *Získavanie a spracovanie zemských zdrojov* Akad. rok: *2018/2019*
Oponent: **Doc. RNDr. Michal Gallay, PhD.**
Pracovisko oponenta: *Ústav geografie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita P.J.Šafárika v Košiciach*

KOMENTÁR OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE
ŠTRUKTÚRA PRÁCE

Predložená dizertačná práca má formu monografického diela a je napísaná v slovenskom jazyku v rozsahu 125 strán. Autor v práci predstavuje dejiny banského dobývania v masíve Ďumbierskych Tatier ako podcelku Nízkyh Tatier, identifikuje povrchové a podzemné prvky ako pozostatky niekdajšej ťažby do súčasnosti a predstavuje možnosti vizualizácie uvedeného montánneho územia ako aj jeho využitie v geoturizme. Okrem úvodnej a záverečnej kapitoly sa práca skladá z 9 kapitol, pričom za nosné považujem kapitoly 4 až 9. Po formálnej, štylistickej, gramatickej a estetickej stránke je práca na vysokej úrovni. Text obsahuje spolu 4 tabuľky a 170 obrázkov, ktoré v podobe máp, historických náčrtov, schém a fotografií výborne dokresľujú dokumentujú lokalizáciu výskumu, skúmanú problematiku, metodiku a dosiahnuté výsledky. Zoznam použitej literatúry zahŕňa 113 relevantných publikovaných zdrojov, ktorými autor preukazuje výbornú orientáciu v problematike histórie získavania zemských zdrojov, geomorfológie, kartografie a geoturizmu. Protokol o kontrole originality preukázal zhodu 3,04% s celkovým počtom 76 iných prác, čo považujem za úplne akceptovateľné a prirodzené vzhľadom na štruktúru výsledkov kontroly.

AKTUÁLNOSŤ ZVOLENEJ TÉMY

Súčasná baníctvo u nás je za posledných 20 rokov v útlme a povedomie o ňom medzi mladšou generáciou klesá. Avšak historický vývoj na území dnešného Slovenska podmienil rozsiahlu banskú činnosť s celosvetovým významom a slávou najmä v období stredoveku. Z týchto dôvodov je vysoko aktuálne výskumne sa venovať pozostatkom dávnej banskej činnosti a vhodným spôsobom montánne dejiny komunikovať verejnosti. Má to potenciál tak v zachovaní kultúrneho dedičstva, pozdvíhnutí národného povedomia ale aj v ekonomickom zisku z realizácie geoturizmu. Práve týmto spomenutým aspektom sa Dr. Hronček venuje vo svojej habilitačnej práci na výskumnom území južných svahov západnej časti Nízkyh Tatier. Riešená téma vyplní medzeru v poznaní vo viacerých rovinách. (metodicky, empiricky, regionálne), pričom spoločným menovateľom jej aktuálnosti je komplexný historicko-geograficko-montanistický prístup v hodnotení krajiny postihnutej intenzívnou stredovekou banskou činnosťou. Na základe uvedeného považujem teda zvolenú tému a ciele habilitačnej práce za aktuálne.

ZVOLENÉ METÓDY SPRACOVANIA

Použitie výskumné metódy zodpovedajú štyrom cieľom definovaných v kapitole I na strane 18., Autor ktoré autor v práci naplnil. Zvolené metódy považujem za vhodné a vo viacerých ohľadoch aj za inovatívne. Autor použil štandardný výskum historický prameňov, čo však vzhľadom na odbor v ktorom sa uchádza o habilitáciu, považujem za progresívne. Oceňujem schopnosť extrahovať relevantné historické informácie priamo zo stredovekých archívnych zdrojov písaných predovšetkým v latinčine, nemčine a maďarčine, čo autorovi umožnilo získať neskreslený obraz o stave vecí v minulosti. Taktiež analýza historických mapových podkladov vyžadovala netriviálne zručnosti nadobudnuté dlhodobým výskumným zameraním sa autora na dejiny získavania zemských zdrojov na Slovensku. V metodickom rámci práce figuruje aj terénny výskum a mapovanie historických montánnych foriem, čo je veľmi dôležité pre overenie súčasného stavu krajiny a následnej reflexie pre jej využitie v geoturizme. Informácie o geopriestorovom aspekte historickej banskej činnosti ako aj jej prejavoch v reliéfe súčasnej krajiny autor prezentoval komplexným spôsobom formou dvojdimenzionálnej, trojdimenzionálnej digitálnej aj analógovej vizualizácie. Taktiež práca prezentuje návrhy pre náučný chodník, vytvorenie múzejnej miestnosti a organizovanie seminárov ako spôsobov diseminácie výsledkov prezentovaného výskumu. Na základe prezentovaných výsledkov konštatujem, že zvolená metodológia je adekvátna realizovanému výskumu, a že metódy boli vhodne zvolené a správne využité.

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY A PRÍNOS PRE ĎALŠÍ ROZVOJ VEDY

Výsledky prezentované v tejto práci zodpovedajú stanoveným cieľom a považujem ich z viacerých hľadísk za jedinečné. Spracovaná analýza a syntéza dejín banskej činnosti v skúmanom území je cenným prínosom pre domácu vedeckú komunitu, avšak má potenciál medzinárodného dosahu v prípade publikovania vo svetovom jazyku vzhľadom na významnosť hornouhorského baníctva v stredoveku. Ďalšou zložkou výsledkov práce je metodický postup identifikácie objektov historického montánnej činnosti tak v podzemí ako aj na povrchu. Autor sa opiera o primárne historické textové a kartografické zdroje ako aj terénny výskum, čím vniesol vyššiu mieru komplexnosti do lokalizácie a vymedzenia rozsahu skúmaných objektov. V tomto aspekte majú výsledky zároveň objaviteľský charakter. Navrhnutou a použitou metodikou mapovania historických montánnych foriem georeliéfu a podzemia predložená práca prispieva k rozvoju antropogénnej geomorfológie. V neposlednom rade sú cenným výsledkom vizualizácie podzemia v podobe zostavených zjednodušených náčrtov, schém, webových aplikácií a múzejnej miestnosti. Tieto výstupy majú zároveň výrazný edukačný rozmer a dávajú dobrý predpoklad pre kvalitnú pedagogickú činnosť habilitanta v prednáškovej oblasti ako aj pre vedenie záverečných prác vo všetkých stupňoch vysokoškolského vzdelávania v oblasti geoturizmu a histórie baníctva. Prínos pre pokračovanie rozvoja vedy Dr. Hronček preukázal aj schopnosťou publikovať čiastkové výsledky výskumu, metodické postupy a koncepčné aspekty. Svedčí o tom výpis z evidencie publikačnej činnosti obsahujúci až 156 publikácií. Podľa môjho názoru sa všetky publikácie priamo týkajú rozvoja geovedných a geotechnických disciplín, najmä získavania a spracovania zemských zdrojov, v ktorom sa autor uchádza o habilitáciu.

Vzhľadom na zameranie a charakter výskumu habilitanta za nosné publikácie podľa výpisu považujem 23 knižných publikácií charakteru vedeckej monografie (A1), 15 ostatných knižných publikácií (A2) a 1 karentovaná publikácia (B). Spolu zaznamenal 42 ohlasov, pričom 5 ohlasov pochádza z prác evidovaných v databázach Web of Science a Scopus. K dátumu vypracovania tohto posudku je v databáze Scopus evidovaných 13 publikácií. Podstatné je, že z toho 10 článkov je vedeckých a 4 z nich sú publikované v zahraničných časopisoch. V 6 článkoch typu ADD, ADN, ADM je PaedDr. Pavel Hronček, PhD hlavným autorom. Databáza Web of Science ku dňu vypracovania posudku eviduje 3 karentované články, pričom v 2 je habilitant hlavným autorom. Uvedené fakty považujem za jasný prejav schopnosti Dr. Hrončeka formulovať vedecké otázky, viesť výskumný tím a publikovať výsledky v indexovaných periodikách s jasnou povahou recenzného konania, čo sa od docenta očakáva.

NAPLNENIE CIEĽOV PRÁCE

Autor v práci definoval hlavný cieľ a štyri parciálne ciele uvedené v kapitole 1, strana 18. Práca svojím obsahom sleduje naplnenie cieľov v kapitolách 5-9. Na základe dosiahnutých výsledkov a prínosu pre vedu konštatujem, že PaedDr. Pavel Hronček vytýčené ciele splnil.

PRIPOMIENKY, KOMENTÁRE A OTÁZKY

Práca sa vyznačuje minimálnym počtom preklepov, gramatických a iných štylistických a technických nezrovnalostí. Nedostatky a pripomienky, ktoré som našiel a svoje komentáre som vyznačil priamo v práci a posunul autorovi. V ďalšom pripomienkovaní sa nimi nezaobrámam. V nasledujúcich troch bodoch žiadam autora o jeho vyjadrenie:

- # 1. Početné náčrty a schémy autor získal náročným spôsobom interpretáciou historických prameňov a terénneho mapovania. Preto je dôležité ich vhodným spôsobom zachovať a sprostredkovať pre ďalší výskum. Vo viacerých obrázkoch, ktoré znázorňujú krajinu na historických mapách alebo priečných rezoch či schémach, napr. obr. 34 – 68, by čitateľovi pomohla grafická mierka pre vytvorenie predstavy o rozmeroch zobrazovaného javu. Náčrty foriem montánneho reliéfu by bolo vhodné prezentovať formou tlačenej špeciálnej geomorfologickej mapy v strednej mierke, alebo ich lokalizovať v rámci webovej mapovej platformy. V práci uvádzané webové odkazy to v plnej miere neponúkali.
- # 2. Metodická časť práce kvantitatívne neuvádza presnosť merania a priestorovej lokalizácie banských diel v dobe ich zamerania (17. - 18. storočie). Žiadam teda autora o vyjadrenie ku spôsobu merania, k využitým meračským prístrojom a miere presnosti merania banských diel, ktoré boli predmetom výskumu. Ako mohla presnosť merania ovplyvniť prezentované interpretácie?
- # 3. Ako by autor navrhoval optimalizovať infraštruktúrnú sieť pre maximalizáciu využívania potenciálu skúmaného územia z hľadiska geoturizmu? Myslím tým čo najlepšie zužitkovať montánne historické dedičstvo územia. V čom sú kľúčové aspekty efektívneho využitia predmetného územia pre geoturizmus?

ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE

Posudzovaná habilitačná práca PaedDr. Pavla Hrončeka, PhD. uceleným spôsobom predstavuje dejiny historického montánneho podzemia modelového územia v stredoveku a jeho odraz v súčasnom reliéfe krajiny, inovatívne rozvíja metodické aspekty identifikácie dávnej banskej činnosti v krajine, spôsoby jej vizualizácie a popularizácie. Konštatujem, že prezentované výsledky a výskum sú originálne a cenné pre ďalší rozvoj viacerých vedných disciplín a tiež pedagogickú činnosť. Prácu považujem za veľmi prínosnú najmä pre poznanie histórie získavania a spracovania zemských zdrojov, antropogénnej geomorfologickej a geoturizmu. Autor preukázal predpoklady a schopnosti ďalej rozvíjať skúmanú problematiku a výsledky aplikovať vo výskumnej práci ako aj v pedagogickom pôsobení. Na základe uvedeného preto odporúčam habilitačnej komisii vymenovať PaedDr. Pavla Hrončeka, PhD. za docenta v odbore 5.02.38 Získavanie a spracovanie zemských zdrojov.

Predloženú habilitačnú prácu na základe predchádzajúceho hodnotenia

ODPORÚČAM prijať k obhajobe

a po jej obhájení navrhujem udeliť akademický titul "docent (doc.) v odbore "

Podpisom na tomto posudku zároveň súhlasím s licenčnými podmienkami obsahovými v licenčnej zmluve na použitie posudku záverečnej práce, ktorá je súčasťou tohto posudku.

Dátum: 06.09.2018

podpis autora posudku